

Ομιλία Γιάννη Αμανατίδη, υφυπουργού Εξωτερικών στο συνέδριο της

Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδας

«Η φυγή προσοντούχων νέων στην αλλοδαπή και η υπογεννητικότητα

Μέτρα αναχαίτισης του φαινομένου»

Κυρίες και κύριοι,

Η οικονομική και ανθρωπιστική κρίση των τελευταίων ετών έχει επηρεάσει συνολικά την ελληνική κοινωνία με εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις τόσο στον παραγωγικό ιστό όσο και στο πληθυσμιακό μέγεθος της χώρας μας, το οποίο θα ακολουθεί συνεχώς φθίνουσα πορεία έως τα μέσα του αιώνα μας, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Ινστιτούτου του Βερολίνου για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη, η οποία αναλύει γενικότερα το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης.

Η μελέτη επισημαίνει ότι μεταξύ 2011-2016 η Ελλάδα έχασε σχεδόν το 3% του πληθυσμού της, **λόγω της γέννησης λιγότερων παιδιών**, αλλά και της ραγδαίας και ένεκα της οικονομικής κρίσης **μετανάστευσης στο εξωτερικό** πάνω από 400.000 Ελλήνων. Προβλέπει επίσης, ότι από περίπου 10,8 εκατομμύρια το 2016, ο πληθυσμός της χώρας μας θα μειωθεί στα 9,9 εκατομμύρια έως το 2030 και στα 8,9 εκατομμύρια έως το 2050, με συνέπεια να υποστεί μια πρόσθετη μείωση κατά περίπου 18%. Με δείκτη ολικής γονιμότητας 1,33 (ο προβλεπόμενος μέσος αριθμών παιδιών ανά γυναίκα), η Ελλάδα έχει σήμερα σχεδόν τη χαμηλότερη επίδοση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξαιτίας, κυρίως, του μικρού αριθμού παιδιών που γεννιούνται στην Ελλάδα (περίπου 90.000 ετησίως, με εξαίρεση μια αύξηση της τάξης του 1,1% από το 2015 στο 2016), η χώρα έχει πλέον έναν από τους πιο γερασμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, καθώς πάνω από το ένα πέμπτο των κατοίκων της (το 21%) είναι άνω των 65 ετών. Μόνον η Ιταλία στην Ευρώπη έχει υψηλότερο ποσοστό ηλικιωμένων. Με τα σημερινά δεδομένα η Ελλάδα του 2050, θα είναι μια χώρα μεσηλικών και γερόντων, καθώς οι άνω των 65 ετών κάτοικοί της, θα είναι σχεδόν ο ένας στους τρεις, ενώ το 1951 ήταν μόλις 7 στους 100. Σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες για τις δημογραφικές προοπτικές της χώρας, ο πραγματικός οικονομικά ενεργός πληθυσμός θα σημειώσει καθίζηση και θα μειωθεί κατά 1-1,7 εκατ. άτομα, από 4,7 εκατ. σήμερα στα 3-3,7 το 2050.

Το πόσο σημαντικό και πολύπλοκο είναι αυτό το θέμα, το οποίο ακουμπάει και ζητήματα πολιτισμού, διαπαιδαγώγησης, δομών, υποδομών, αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι η ελληνική Βουλή φρόντισε να το συμπεριλάβει στο Ελληνικό Σύνταγμα με την αναθεώρηση του 2001, όπου στο άρθρο 21 παρ. 5 αναφέρεται ότι: **«Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί**

υποχρέωση του Κράτους». Για να πραγματωθεί η συγκεκριμένη συνταγματική επιταγή δεν αρκούν τα προνοιακά επιδόματα που απλά επικουρούν, ούτε οι δημοτικές κοινωνικές δομές, απαραίτητη είναι η χάραξη μιας εθνικής πολιτικής, αφενός στην κατεύθυνση της αποκατάστασης και ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους, που θα στηρίξει τις οικογένειες και ιδίως τα νέα ζευγάρια και αφετέρου στην εντατικοποίηση της προσπάθειας του ελληνικού κράτους να επαναπατριστούν όχι μόνο οι νέοι που έφυγαν κατά την περίοδο της κρίσης στο εξωτερικό, αλλά και ελληνικές οικογένειες που ζουν χρόνια στο εξωτερικό.

Διαπιστώνοντας τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης ύστερα από 7 χρόνια ύφεσης και κρίσης, επιτακτική έχει καταστεί πλέον η ανάγκη για την αντιμετώπιση των πιο κρίσιμων συνεπειών της, όπως αυτά της ανεργίας, της οικονομικής μετανάστευσης, της φτώχειας, της υπογεννητικότητας, προκειμένου να διασφαλισθεί η πορεία οικονομικής και κοινωνικής ανάκαμψης και σταθεροποίησης.

Είναι ανάγκη να σπάσει ο φαύλος κύκλος του φαινομένου της “διαρροής εγκεφάλων”, μία από τις χειρότερες πληγές της οικονομικής μετανάστευσης, καθώς αποστερεί τη χώρα μας από τον πιο κρίσιμο παράγοντα ανάκαμψης και ανάπτυξης, το ανθρώπινό της κεφάλαιο, οδηγώντας σε οικονομικό και πληθυσμιακό μαρασμό. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδας είναι το υψηλού επιπέδου ανθρώπινο επιστημονικό δυναμικό, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει μια κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη της καινοτομίας στην Ελλάδα, αν υπάρξουν οι κατάλληλες συνθήκες. Το 3% των κορυφαίων ερευνητών παγκοσμίως είναι Έλληνες.

Συγκεκριμένα μέτρα τόνωσης και σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας και υποστήριξης νέων επιστημόνων και επαγγελματιών θα αποτρέψουν όχι μόνο την παρατεταμένη οικονομική δυσπραγία αλλά και τη μετατροπή της χώρας μας σε μια χώρα γερόντων. Στόχος μας είναι οι πολιτικές που δημιουργούν νέες σταθερές και ποιοτικές θέσεις εργασίας ικανές να κρατήσουν τους νέους ανθρώπους στην Ελλάδα, αλλά και να διευκολύνουν την επιστροφή των Ελλήνων που διαπρέπουν στο εξωτερικό. Απέναντι σε οικονομικούς θεσμικούς παράγοντες του μεγέθους των ΗΠΑ, της Κίνας, της Ιαπωνίας κ.α., η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, αποτελεί συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Ειδικά στην περίπτωση της χώρας μας, ο συνδυασμός ανθρώπινου δυναμικού υψηλής ειδίκευσης, φυσικού πλούτου, παράδοσης στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου και της ναυτιλίας, καθώς και παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας και καινοτομίας, στους τομείς τροφίμων και φαρμάκων, αποτελεί μέγιστο πλεονέκτημα προς την κατεύθυνση της οικονομικής ανάπτυξης, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η «διαρροή εγκεφάλων».

Προς αυτή την κατεύθυνση, βελτιώνουμε το θεσμικό πλαίσιο, επενδύουμε στην ανώτατη εκπαίδευση συνδέοντάς την με την έρευνα και την επιχειρηματική καινοτομία, επιδιώκουμε την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στον τομέα της τεχνολογίας, και υποστηρίζουμε τη στροφή της ελληνικής οικονομίας σε πιο καινοτόμους κλάδους. Τομείς στους οποίους η Ελλάδα έχει ήδη σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα, επενδύοντας στην καινοτομία, είναι, εκτός από τον τουρισμό και τις μεταφορές, οι ιχθυοκαλλιέργειες, η καπνοβιομηχανία, η αγροτική

παραγωγή, η παραγωγή τροφίμων, τα ενδύματα, οι εκτυπώσεις, τα χημικά και φαρμακευτικά, τα πλαστικά και οι μεταλλικές κατασκευές.

Η καταγραφή ιδιαίτερα της νέας διασποράς και η διασύνδεσή της με τη μητέρα πατρίδα αποτελούν όχι μόνο δεσμεύσεις της κυβέρνησής μας ήδη από τις προγραμματικές δηλώσεις, αλλά μέσο προσέλκυσης των Ελλήνων που διακρίνονται στο εξωτερικό στον τόπο τους.

Κύρια επιδίωξή μας είναι η εργασιακή και επιστημονική υποστήριξη των νέων, προκειμένου να διευκολυνθεί η επιστροφή τους στην Ελλάδα μέσω της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων για την έρευνα και την τεχνολογία, αλλά και ευκαιριών για εκείνους που δραστηριοποιούνται εντός συνόρων μέσω ενός παγκόσμιου ελληνικού δικτύου διασύνδεσης.

Στόχος μας είναι ένα νέο παραγωγικό πρότυπο που θα αξιοποιεί τα στρατηγικά πλεονεκτήματα της χώρας και θα αντιμετωπίζει τις δομικές παθογένειες ετών. Η Ελλάδα διαθέτει ένα ιδιαίτερα μορφωμένο ανθρώπινο δυναμικό, οι δαπάνες ωστόσο για την έρευνα και την καινοτομία ήταν αρκετά χαμηλότερες από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, αλλά και οι καταστροφικές πολιτικές απαξίωσης της εργασίας που ακολουθήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, είχαν ως αποτέλεσμα τη μαζική φυγή των νέων ανθρώπων, ιδίως των επιστημόνων και των ερευνητών, στο εξωτερικό, πλήττοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας.

Η σημαντική αύξηση των δαπανών για την έρευνα και την καινοτομία που για πρώτη φορά - και παρά την κρίση - θα ξεπεράσουν φέτος το 1% του ΑΕΠ έχει ήδη δρομολογηθεί, όπως και μία σειρά από προγράμματα, τόσο μέσα από το ΕΣΠΑ, τον νέο Αναπτυξιακό νόμο, όσο και από εθνικούς πόρους, οικονομικής στήριξης φοιτητών, διδακτορικών και μεταδιδακτορικών φοιτητών αλλά και ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας.

Στοχευμένα εργαλεία για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας και τη συμμετοχή των ιδιωτικών επιχειρήσεων αποτελούν επίσης μέρος της δράσης μας. Η προκήρυξη του εμβληματικού προγράμματος του νέου ΕΣΠΑ το Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ, με δημόσιους πόρους που ξεπερνάνε τα 430 εκ. ευρώ, θα χρηματοδοτήσει την έρευνα και την καινοτομία και κυρίως τη σύμπραξη επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων για την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας και την οικονομική και επιχειρηματική αξιοποίηση ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Πράγματι, η επιτυχία του προγράμματος αποδεικνύεται από τις 1600 προτάσεις οι οποίες υποβλήθηκαν από επιχειρήσεις και συμπράξεις επιχειρήσεων και ιδρυμάτων, συνολικού προϋπολογισμού που ξεπερνά τα 1,6 δισ. ευρώ. Από την Κρήτη, η οποία διαθέτει ορισμένα από τα καλύτερα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας, όπως το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), υποβλήθηκαν σχέδια ύψους 100 εκ. ευρώ περίπου.

Η δημιουργία ενός νέου μεγάλου Ταμείου Συν-επενδύσεων (EquiFund) που θα χρηματοδοτήσει με τη μορφή της συμμετοχής στο μετοχικό τους κεφάλαιο νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις, θα παράσχει υποστήριξη σε κάθε στάδιο της ανάπτυξής τους και θα προωθήσει τις συνέργειες και τις συνεργασίες μεταξύ τους στην κατεύθυνση των ολοκληρωμένων αλυσίδων αξίας. Με προϋπολογισμό 350 εκ. ευρώ είναι το μεγαλύτερο τέτοιο ταμείο που υλοποιείται αυτή την περίοδο στην Ευρώπη.

Οι Έλληνες που καινοτομούν και επιχειρούν σε Ελλάδα και εξωτερικό συμβάλουν τα μέγιστα στην προσπάθεια για την παραγωγική ανασυγκρότηση και την θετική επικοινωνιακή προβολή της χώρας μας. Η ανάδειξη και η προώθηση του ελληνικού brand name, δεν μπορεί συνεπώς, παρά να αποτελεί κύρια επιδίωξη της ελληνικής Πολιτείας.

Απώτερος στόχος των προσπαθειών μας, είναι η ενίσχυση και προβολή της παρουσίας του εγχώριου και ομογενειακού επιχειρηματικού κόσμου, και κατ' επέκταση της χώρας μας στο διεθνή χώρο στο πλαίσιο μιας ενιαίας στρατηγικής ανάδειξης των πλεονεκτημάτων της χώρας μας. Στην κρίσιμη περίοδο που διανύουμε, η αξιοποίηση του επιστημονικού και επιχειρηματικού δυναμικού του Οικουμενικού Ελληνισμού αποτελεί κύριο συγκριτικό μας πλεονέκτημα, κρίσιμο παράγοντα ανάπτυξης και προόδου, ικανό να σπάσει τον φαύλο κύκλο της ύφεσης και της ανεργίας

Σας ευχαριστώ

=====

Περισσότερα: [ΣΤΟ 10ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Η ΦΥΓΗ ΠΡΟΣΟΝΤΟΥΧΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΚΑΙ Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ»](#)